

NFZ przypomina – opieka zdrowotna w szkole

Początek roku szkolnego to dobra okazja, aby przypomnieć jak funkcjonuje profilaktyczna opieka zdrowotna w szkole oraz jakie są zasady ubezpieczenia zdrowotnego dzieci i młodzieży.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA NAD DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ W SZKOLE

Profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą w szkole sprawuje pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania lub higienistka szkolna zwykle w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej – znajdującym się na terenie szkoły.

Świadczenia pielęgniarki/higienistki szkolnej obejmują

- świadczenia profilaktyczne, w tym wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych u dzieci w wieku szkolnym, w terminach badań bilansowych,
- świadczenia grupowej profilaktyki fluorkowej u dzieci klas I-VI szkoły podstawowej,
- kierowanie postępowaniem przesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów,
- czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi oraz sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością,
- udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów, zatrucí,• doradztwo dla dyrektora szkoły zgodnie z posiadanymi kompetencjami,
- udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej.

Pielęgniarka szkolna opiekuje się dziećmi i młodzieżą szkolną do ukończenia ostatniej klasy szkoły ponadgimnazjalnej. Dzieci realizujące obowiązek rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego na terenie szkolnym są objęte opieką zdrowotną przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną.

Pielęgniarka albo higienistka szkolna m.in. wykonuje i interpretuje testy przesiewowe, które pozwalają w porę wykryć nieprawidłowości w zakresie:

- rozwoju fizycznego (pomiary: wysokości i masy ciała) z określeniem współczynnika masy ciała

(Body Mass Index – BMI);

- układu ruchu, w tym bocznego skrzywienia kręgosłupa i nadmiernej kifozy piersiowej, zniekształceń statycznych kończyn dolnych;
- zeza (Cover test, test Hirschberga);
- ostrości wzroku;
- widzenia barw;
- słuchu (badanie orientacyjne szeptem);
- ciśnienia tętniczego krwi.

Ponadto, wykonując testy przesiewowe pielęgniarka szkolna dokonuje orientacyjnej oceny ucznia w zakresie zaburzeń statyki ciała oraz wad wymowy.

Terminy wykonania badań bilansowych i testów przesiewowych:

- roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne;
- klasa III szkoły podstawowej;
- klasa V szkoły podstawowej;
- klasa I gimnazjum;
- klasa I szkoły ponadgimnazjalnej
- ostatnia klasa szkoły ponadgimnazjalnej do ukończenia 19 roku życia.

Profilaktyczne badania lekarskie (bilanse zdrowia) dzieci i młodzieży szkolnej do ukończenia 19 r.ż., a także obowiązkowe szczepienia ochronne wykonują lekarze, do których osoby te są zadeklarowane.

Szczegółowy opis badań bilansowych oraz testów przesiewowych w poszczególnych grupach wiekowych zawarty jest w przepisach *rozporządzenia Ministra Zdrowia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2013 r., poz. 1248, z późn. zm.)*

Dziecko chore przewlekłe lub niepełnosprawne w szkole

Dziecko chorujące przewlekłe lub niepełnosprawne – wymagające na co dzień określonych zabiegów wykonywanych w szkole – znajduje się również pod opieką pielęgniarki szkolnej. Na podstawie zlecenia lekarskiego i w kontakcie z lekarzem POZ ucznia – pielęgniarka szkolna, zgodnie z posiadanymi kompetencjami, realizuje zabiegi i procedury medyczne konieczne do wykonania u ucznia podczas pobytu w szkole.

Pomoc w nagłych sytuacjach w szkole

W sytuacjach nagłych, jeśli stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej nauczyciel, dyrektor szkoły lub pielęgniarka zobowiązani są do podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie, obowiązkiem tych osób jest zawiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych.

Dokumentacja medyczna ucznia

Twoje dziecko w szkole ma prowadzoną kartę zdrowia ucznia. Prowadzi ją pielęgniarka/higienistka szkolna na zasadach określonych w przepisach o dokumentacji medycznej. W karcie zdrowia ucznia wpisywane są informacje na temat pomiaru wysokości i masy ciała ucznia, pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, badania ostrości wzroku i słuchu oraz wykonywanych testów przesiewowych do wykrywania zęza i zaburzeń układu ruchu (skoliozy, kifozy piersiowej, koślawości kolan, stóp płasko-koślawych). W karcie zdrowia ucznia wpisywane są również informacje na temat przebytych chorób, problemów zdrowotnych, szkolnych, społecznych i kwalifikacji do wychowania fizycznego, a także obserwacje pielęgniarki i wywiady środowiskowe. Tak jak w przypadku dokumentacji medycznej rodzic ma prawo do odpłatnego skopiowania karty zdrowia ucznia.

Jeśli uczeń zmienia szkołę, dokumentację medyczną ucznia odbierają opiekunowie prawni lub faktyczni ucznia i przekazują szkole przyjmującej ucznia. Po zakończeniu kształcenia przez ucznia pielęgniarka lub higienistka szkolna przekazują indywidualną dokumentację medyczną ucznia lekarzowi podstawowej opieki zdrowotnej, który na co dzień się nim opiekuje w poradni POZ.

Uczeń w sanatorium

Leczenie uzdrowiskowe dzieci trwa przez cały rok, a uczniowie gimnazjów i szkół podstawowych mogą korzystać z nauki w sanatoriach. NFZ ma obowiązek zapewnić w pierwszej kolejności wyjazd w ferie i wakacje uczniom szkół ponadgimnazjalnych. To jedyna

grupa uczniów poniżej 18 r.ż., która nie może kontynuować nauki podczas pobytu na kuracji.

ZGŁOSZENIE DZIECKA DO UBEZPIECZENIA

Czy rodzic musi zgłosić dziecko do ubezpieczenia?

Każdy rodzic, który podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu (np. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę, zlecenia, prowadzi działalność gospodarczą, pobiera rentę lub emeryturę, jest rolnikiem ubezpieczonym w KRUS, itd.), ma obowiązek zgłosić do ubezpieczenia zdrowotnego tych członków rodziny, którzy nie posiadają własnego tytułu do ubezpieczenia. Takim członkiem rodziny jest również dziecko. Obowiązek taki nakłada Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Nieprawdą jest, że dziecka nie trzeba zgłaszać do ubezpieczenia, bo do 18 roku życia i tak „leczy się za darmo”. Taka możliwość dotyczy tylko tych dzieci, które nie ukończyły 18 r. ż i nie mogą zostać zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego przez rodziców bądź opiekunów. Świadczenia zdrowotne są finansowane wówczas z budżetu państwa, pod warunkiem, że dziecko jest obywatelem polskim lub uzyskało w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak zgłosić dziecko do ubezpieczenia?

Rodzic/opiekun musi poinformować swojego płatnika składek (pracodawcę, ZUS, KRUS, itp.) o dziecku, które należy zgłosić do ubezpieczenia zdrowotnego. Ma na to 7 dni, np. od dnia utraty zatrudnienia przez dotychczas zgłaszającego rodzica, czy utraty obowiązkowego tytułu do ubezpieczenia przez studiujące dziecko (zakończenia stosunku pracy) jeśli to dziecko nie ukończyło 26 roku życia. Płatnik składek dokonuje zgłoszenia na formularzu ZUS ZCNA. Informacja o zgłoszeniu trafi poprzez ZUS/KRUS do Centrali NFZ, a dane na temat ubezpieczenia członka rodziny pojawiają się w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych

Jeżeli dziecko nie ma jeszcze przyznanego nr PESEL, to do 3 miesiąca życia świadczenia mu udzielone mogą być rozliczone w oparciu o nr PESEL jego rodzica/opiekuna, który jest zobowiązany do zgłoszenia dziecka do ubezpieczenia zdrowotnego.

Zmiana pracy a ubezpieczenie dziecka.

Jeśli rodzic zmienia pracę, zostaje wyrejestrowany przez „starego” pracodawcę z ubezpieczenia zdrowotnego wraz z członkami swojej rodziny i zgłaszany ponownie przez „nowego”. Musimy więc pamiętać, aby zgłosić u nowego pracodawcy członków rodziny do ubezpieczenia.

Kiedy zgłoszenie dziecka do ubezpieczenia wygasa?

W przypadku:

- ustania tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego osoby, która zgłosiła dziecko – np. ustanie pracy. Dlatego ważne jest aby zgłosić u nowego pracodawcy ponownie członków rodziny – w tym dzieci - do ubezpieczenia
- zaprzestania kontynuowania nauki przez dziecko pomiędzy 18. a 26. rokiem życia, jesteśmy zobowiązani do poinformowania o tym swojego płatnika ;
- ukończenia przez uczące się dziecko 26 lat;
- skreślenia z listy uczniów/studentów między 18. a 26. rokiem życia , jesteśmy zobowiązani do poinformowania o tym swojego płatnika
- uzyskania tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego (np. dorosłe dziecko zostaje zatrudnione i zyskuje swoje własne ubezpieczenie zdrowotne; student zatrudniający się na umowę o pracę, niezależnie od długości trwania tej umowy).